

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobce J. H.**, proti **žalované České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 2. 2003, o kasační stížnosti žalované proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 15. 4. 2004, č. j. 12 Ca 18/2004 - 18,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovaná **je povinna** žalobci uhradit na nákladech řízení 40 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Žalobce podal dne 21. 2. 2003 u Vrchního soudu v Olomouci žalobu proti výše označenému rozhodnutí žalované ze dne 14. 2. 2003, ve věci žádosti o přiznání jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb.; vrchní soud postoupil z důvodu věcné nepříslušnosti tuto žalobu dne 8. 4. 2004 Městskému soudu v Praze. Tento soud dne 15. 4. 2004 usnesením č. j. 12 Ca 18/2004 - 18 vyslovil svou místní nepříslušnost a postoupil věc Krajskému soudu v Ostravě. Své rozhodnutí odůvodnil tím, že zákon č. 261/2001 Sb. je ve vztahu k zákonu č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), zvláštním zákonem, jenž stanoví odchylku od místní příslušnosti věcně příslušných krajských soudů, jak je předvídána § 7 odst. 2 s. ř. s. - místně příslušným je krajský soud, v jehož obvodu je

obecný soud oprávněné osoby. Poněvadž obecný soud žalobce (jímž je podle § 85 odst. 1 občanského soudního řádu - dále jen „o. s. ř.“ - okresní soud, v jehož obvodu má bydliště, tedy Okresní soud ve Vsetíně) je v obvodu Krajského soudu v Ostravě, je tento krajský soud příslušný k rozhodnutí o výše uvedené žalobě.

Proti tomuto usnesení podala žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě kasační stížnost; v ní uvedla, že od 1. 1. 2003, kdy nabyl účinnosti s. ř. s., se věcná a místní příslušnost soudů rozhodujících o žalobách proti rozhodnutím správních orgánů vydaných podle zákona č. 261/2001 Sb. řídí toliko ustanoveními s. ř. s. Místní příslušnost tak vyplývá podle názoru stěžovatelky z § 7 odst. 2 s. ř. s. a dovozuje, že místně příslušným je krajský soud, v jehož obvodu se nachází sídlo žalované, tedy Městský soud v Praze. Tuto námitku stěžovatelka podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a), d) s. ř. s.

Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 15. 6. 2004 navrhl, aby o věci rozhodl Krajský soud v Ostravě, zejména s ohledem na důkazní návrhy, které hodlá uplatnit, tedy soud blízko jeho bydliště a sídlům orgánů, u kterých se podle něj nacházejí potřebné listiny.

Nejvyšší správní soud posoudil námitky stěžovatelky jako nedůvodné.

Námitka mířící do právního posouzení věci (§ 103 odst. 1 písm. a/ s. ř. s.) může být důvodnou, pokud by soud aplikoval na věc nedopadající ustanovení právního předpisu, anebo by sice užil právního předpisu případného, leč vyložil by jej (či jeho jednotlivé ustanovení) nesprávně. Pokud jde o důvody kasační stížnosti vyplývající z písm. d) § 103 odst. 1, pak jimi může být tvrzená nepřezkoumatelnost rozhodnutí soudu pro nesrozumitelnost nebo nedostatek důvodů, popřípadě jiná vada řízení, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Žádné takové tvrzení, které by soud mohl podřadit pod toto ustanovení, se však v tvrzeních stěžovatelky nenalézají. Proto považuje za důvodně uplatněnou námitku tu, jež míří do právního posouzení věci místní příslušnosti krajských soudů.

Podle § 7 odst. 2 s. ř. s., nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný krajský soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v posledním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. Lex specialis, kterým je v posuzované věci zákon č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945, stanoví v § 7 odst. 4, že proti rozhodnutí správního orgánu lze podat opravný prostředek k vrchnímu soudu, v jehož obvodu je obecný soud oprávněné osoby. Dne 1. 1. 2003 nabytí účinnosti s. ř. s., jenž v § 129 odst. 1 stanovil, že ve věcech správního soudnictví, v nichž zvláštní zákon svěřoval soudu rozhodování o opravných prostředcích proti rozhodnutím správních orgánů podle části páté hlavy třetí o. s. ř., lze ode dne účinnosti s. ř. s. podat ve lhůtě třiceti dnů od doručení rozhodnutí, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinak, žalobu podle části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s., jsou-li splněny podmínky tam stanovené. Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, má podání žaloby odkladný účinek. Výše citovaný zákon č. 261/2001 Sb. tak před účinností s. ř. s. upravoval jako speciální předpis jednak formu, v níž soud rozhodnutí přezkoumával (opravný prostředek) a dále věcnou

a místní příslušnost soudu – věcně příslušnými byly vrchní soudy, jejichž místní příslušnost se řídila obecným soudem oprávněné osoby.

Soudní řád správní v několika ohledech tuto úpravu překonal, jedná se o tzv. nepřímou novelizaci, jež obecně není vhodným nástrojem pro úpravu právních vztahů, neboť nepřináší do těchto vztahů žádoucí právní jistotu, na druhou stranu je přípustná a obecně vyplývá ze zásady *lex posterior derogat priori*. Takto tedy s. ř. s. změnil formu, v níž se lze domáhat přezkumu správních rozhodnutí (od 1. 1. 2003 pouze žalobní cestou za podmínek § 65 a násl. s. ř. s.), což vyplývá z cit. ust. § 129 s. ř. s.; dále je nepochybné, že s. ř. s. změnil věcnou příslušnost soudů, které jsou povolány věc projednat a rozhodnout. Podle § 3 odst. 1 s. ř. s. jednají a rozhodují ve správním soudnictví krajské soudy a Nejvyšší správní soud. Z toho vyplývá, že ve správním soudnictví již nejsou od 1. 1. 2003 věcně příslušné vrchní soudy. Věcně příslušnými soudy jsou přitom podle § 7 odst. 1 krajské soudy. Druhou „nepřímou“ změnou, kterou tedy s. ř. s. od 1. 1. 2003 zavedl, je nová věcná příslušnost.

Pokud však ust. § 7 odst. 2 s. ř. s. připouští, že zvláštní zákon může upravit místní příslušnost u věcně příslušných soudů odchýlně, pak ustanovení § 7 odst. 4 cit. zákona č. 261/2001 Sb., upravující místní příslušnost soudů odchýlně od § 7 odst. 2, je právní normou změnami ve správním soudnictví nedotčenou a tedy v plné míře aplikovatelnou. Místně příslušným tedy bude krajský soud, v jehož obvodu je obecný soud oprávněné osoby. Městský soud v Praze ve své právní úvaze nepochybil, aplikoval právní předpisy, které na posuzovanou věc dopadají, a proto je stížní námitka nedůvodná. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud poznamenává, že tímto rozhodnutím je ve smyslu § 7 odst. 6 s. ř. s. vázán i soud, kterému je věc postupována; postup podle § 7 odst. 6 věty druhé s. ř. s. (předložení věci k rozhodnutí Nejvyššímu správnímu soudu v případě, kdy soud, jemuž věc byla postoupena, s tím nesouhlasí), tedy již za situace, kdy proti postoupení věci brojil účastník řízení v řízení o kasační stížnosti, jež byla přípustnou, nelze využít.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo a náhrada nákladů nenáleží (nenáleželo by jí ostatně ani v případě úspěchu podle výslovného ustanovení § 60 odst. 2 s. ř. s.). Žalobce, který v tomto řízení získal postavení úspěšného účastníka řízení, má právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil, Nejvyšší správní soud ze soudního spisu zjistil, že žalobce podal ke kasační stížnosti vyjádření a dále se k poučení soudu vyjádřil k případné námitce podjatosti, přičemž náklady poštovního činily 40 Kč. Tyto náklady nesporně byly důvodně vynaloženými hotovými výdaji, které žalobce nesl ze svého, proto soud rozhodl, že stěžovatelka je povinna žalobci uhradit v přiměřené lhůtě po právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejdou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. ledna 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu